

Behovsbedömning

Detaljplan för fotbollsarena
på del av Torpa 2:1 m.fl.
Torpa, Jönköpings kommun

Bedömning av miljöpåverkan

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB för planer och program) enligt PBL 5:10 och MB 6:11-18 skall upprättas om kommande detaljplaners genomförande kan antas medförande en betydande miljöpåverkan. För att klarlägga om planen kan innebära en betydande miljöpåverkan behöver en s.k. behovsbedömning göras. Fördjupat beslutsunderlag återfinns i plan- och genomförandebeskrivningen under rubriken ”Konsekvensbeskrivning”.

Platsens förutsättningar

Området är till största delen planlagt som park och nöjespark. Mindre delar av området är planlagt som järnvägsområde.

Den mark som föreslås exploateras (för arenan) är dels antingen den norra delen vilket idag utgörs av två gräsplaner för fotboll och två grusplaner, som främst används för bilbingo och cirkus. Övriga ytor norr om före detta Ulricehamnsbanans banvall utnyttjas för bilparkering, fotbollsspel, kansli och omklädning samt lekplats. I västra delen upp mot de befintliga villorna finns några särskilt värdefulla träd. Området norr om banvallen är huvudsakligen plant, förutom i västra och norra kanten, där marken höjer sig ett par meter upp mot John Ericsonsgatan och Klostergatan.

Det andra alternativet söder om banvallen innehåller rester av Kabe sommarland, en nöjespark som var i drift fram till mitten av 1980-talet. Området är betydligt mer kuperat, och används idag spontant för mountainbikeåkning och för rastning av hundar.

Förutom några utpekade träd i västra delen finns inga kända nyckelbiotoper inom området. Däremot ligger omedelbart i öster ett trädbevuxet våtmarksområde kring Tabergsåån, som har höga naturvärden och finns beskrivet i kommunens gröstrukturplan.

Marken såväl norr som söder om banvallen innehåller i varierande grad markföroreningar. Även viss metangasbildning förekommer inom området. Beroende på var olika funktioner placeras inom planområdet kommer i planarbetet åtgärder föreslås hur markföroreningar och metangasen ska hanteras.

Inga miljökvalitetsnormer bedöms komma att överträdas som konsekvens av planförslaget

Planens styrande egenskaper

Planområdet i sin helhet omfattar ca 22,5 ha. Byggrätten för själva arenan är relativt flexibel och kommer att justeras när ett konkret förslag för arenans utformning finns framtaget. Inget huvudalternativ finns dagsläget utan en placering både norr och söder om banvallen utreds.

En generell byggrätt för mindre byggnader väster om arenan föreslås också

där antingen befintliga kansli- omklädnings- och förrådsbyggnader kan inrymmas, eller ersättas av nya inom samma område.

Planbestämmelsen Idrott inrymmer även möjlighet till viss handel och serveringsverksamhet men också rekreativ område. Planförslaget anger byggrätternas maximala höjd över markytan och i viss mån placering av bebyggelsen. Vissa ytor mot bland annat Tabergsås saknar byggrätt.

Skulle arenan byggas norr om banvalen föreslås det att den södra sidan avsätts som ersättningsyta för de två gräsplaner som försvinner när arenan byggs. Här finns även utrymme för ytterligare två framtida gräsplaner i framtiden.

Innan hela området behöver tas i anspråk för bollspel bör marken kunna utnyttjas för sporadisk spontanidrott, exempelvis som mountainbikeåkning, eller andra aktiviteter som inte kräver iordningsställda, plana ytor.

Området mellan Tabergsås och Hagaleden föreslås avsättas för bilparkering, dels för publik till arenan, men även som infartsparkering eller reservparkering för den blivande blandstadsdelen Skeppsbron i nordost. Över detta område kan en framtida höghastighetsbana komma att passera på en brokonstruktion, varför en anpassning av parkeringen måste kunna göras när järnvägsbron är projekterad.

Planens tänkbara effekter

En ny arena i området kommer visserligen att utgöra en fortsättning på pågående fotbollsverksamhet, men från att enbart ha varit en plats för fotbollsträning kommer publiktrycket vid evenemang påverka närområdet i form av stora mängder människor som rör sig till och från arenan, främst från hållplatsen och cykel/gångvägarna från öster, men också från bilparkeringen i söder.

Arenans storlek och höjd kommer att innebära ett påtagligt inslag i stadsbilden och framför allt belysningstornen, om sådana behövs, kommer att kunna ses från långa avstånd dagtid, men även kvällstid när evenemang pågår under de mörkare årstiderna. Det är viktigt att belysningen trimmas så att ljuset inte blir störande för omgivningen.

Delar av den mark kring arenan som idag är gräsytor eller liknande övergår till att bli hårdgjorda torg- och parkeringsytor. Jordmassor kommer i viss mån att omfördelas genom schaktning och utfyllnad kring arenan. Närbelägna naturområden kring Tabergsås och upp mot bebyggelsen i nordväst berörs endast marginellt eftersom planförslaget utformas med syftet att upprätthålla ett skyddsavstånd mellan bebyggelse och träd.

Genom en utbyggnad i enlighet med planförslaget kommer fler besökare att kunna ta sig till arenan till fots, med cykel, eller med kollektivtrafik jämfört med vad som är fallet med befintlig arena i Stadsparken. Detta bör totalt innebära något minskad biltrafik matchdagar totalt sett och en kraftig minskning kring Stadsparken och omgivande stadsdelar.

En trafikutredning planeras att biläggas planförslaget innan beslut tas om antagande. Platsen bedöms dock ha förutsättningar att dels genom närheten till det övergripande vägnätet (E4 och 40) och två kapacitetsstarka trafikplatser (Ljungarum och Haga), dels genom placeringen av publikens bilparkering, innebära en god avveckling av biltrafikflödena.

Sammanvägd behovsbedömning

Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen bedöms innebära på miljön redovisas i planbeskrivningen under rubriken ”Planens konsekvenser” samt sammanfattas ovan. Kommunen bedömer utifrån dagens värderingar och kunskapsnivå att genomförandet av planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan i den betydelse som avses i PBL. Därmed behöver en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt Miljöbalken inte upprättas.

Vi har istället valt att integrera miljöfrågorna i detaljplaneprocessen genom att beskriva relevanta problem i planbeskrivningen och dess konsekvensbeskrivning. Den ordinarie detaljplaneprocessen innebär att berörd allmänhet, föreningar och myndigheter får insyn och påverkansmöjlighet vid flera tillfällen under ärendets gång. Hur synpunkterna beaktas sammanfattas i ordinarie samrådsredogörelser och utlåtanden. I detaljplaneprocessen är ambitionen att minimera projektets negativa påverkan på miljön. Eventuella behov av skyddsåtgärder föreskrivs som planbestämmelser eller i avtal och följs upp i bygglovet.

Sammanfattning

- Ett genomförande av planförslaget innebär förändringar som i olika grad kan påverka miljö, hälsa och hushållning med mark, vatten och andra resurser.
- Ett genomförande av planförslaget förväntas inte medverka till att någon miljö kvalitetsnorm för luft överskrids.
- Ett genomförande av planförslaget kan bidra till en förstärkning av befintliga strukturer.

Sammantaget bedöms uppkomna konsekvenser av genomförandet av planförslagets intentioner ge en acceptabel miljöpåverkan.

Inga kriterier för att avgöra ”betydande miljöpåverkan” bil.4 i Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (SFS 1998:905) bedöms vara av så betydande art att kravet på en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt Miljöbalken krävs.

Vi har i planarbetets inledningsskede valt att integrera miljöfrågorna i planprocessen genom att beskriva relevanta problem i planhandlingen och dess konsekvensbeskrivning. Den ordinarie detaljplaneprocessen innebär att berörd allmänhet, föreningar och myndigheter får insyn och påverkansmöjlighet vid flera tillfällen både i tidigt skede och senare, hur synpunkterna beaktas sammanfattas i ordinarie samrådsredogörelser och utlåtanden.

Behovsbedömning

Påverkan på miljö och människors hälsa bedöms utifrån två perspektiv; [planens](#) påverkan på omgivningen och [omgivningens](#) påverkan på planen

Del 1 - MKB			
	Ja	Nej	Kommentarer
MKB			
Kommer planen att innehålla verksamheter som finns redovisade i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 3?		X	
Kommer planen att medge sådan verksamhet eller åtgärd som finns redovisad i PBL 4 kap. 34 §?		X	
Påverkar planen Natura 2000-område enligt MB 7 kap. 28, 28 a §?		X	

Del 2 - Riksintressen *MB 3, 4 kap.			
	Påverkan		Kommentarer
	Berörs ej	Berörs	
Planen får inte påverka riksintressen negativt, och om så sker krävs åtgärder			
Riksintressen			
Naturvård	X		
Vättern med öar och strandområden	X		
Rörligt friluftsliv	X		
Kulturmiljövård	X		
Natura 2000	X		
Vindbruk	X		
Yrkesfiske	X		
Totalförsvaret	X		
Väg	X		
Flygplats	X		
Järnväg	X		Området ligger inom riksintresset för järnväg, dock finns där ingen direkt påverkan på riksintresset. Parkeringsplatsen i planområdet kan i framtiden behöva överbyggas med järnväg. Detta kommer då ske i ny detaljplan.
Värdefulla ämnen och material	X		
Vattenförsörjning	X		

Del 3 - Omgivning					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Natur					
Växt- och djurliv, rödlistade arter	X				
Skyddsvärda träd	X				
Åkermark och skogsmark	X				
Annat	X				
Vatten					
Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §	X				
Dagvatten	X				Se rubrik "dagvatten" i planbeskrivningen.
Grundvatten	X				Se rapport: NCC Teknik 2006a. Gräshagstippen. Översiktlig miljöteknisk markundersökning. Fastställd handling 2006-03-06.
Ytvatten	X				
Dricksvattentäkt	X				
Annat	X				
Hälsa och säkerhet					
Föroreningar i luft, mark och vatten			X		Se avsnitt "markföroreningar" i planbeskrivningen.
Buller och vibration			X		Se avsnitt "buller" i planbeskrivningen.

Trafik	X				Se avsnitt "påverkan på trafikssystem" i planbeskrivningen.
Farligt gods	X				
Översvämning	X				
Risk för erosion, sedimentation, ras och skred	X				Se ravnitt "ras och skred" i planbeskrivningen.
Miljö- och hälsofarliga ämnen	X				Se avsnitt "markföroreningar" i planbeskrivningen
Radon	X				
Djurhållning	X				
Strålning	X				
Kraftledning	X				
Brand	X				
Explosion	X				
Ljus	X				Om belysningsmaster tillkommer så kommer ljuset från dessa behöva regleras så inte omgivande områden bländas. Detta kan behöva studeras vidare om belysningsmaster blir aktuellt.
Skuggor	X				
Lukt	X				
Avfall, återvinning	X				
Energiförsörjning	X				
Störningar under byggtiden					
Annat	X				
Kulturmiljö, stads- och landskapsbild					
Fornlämning, byggnadsminne	X				
Stads- och landskapsbild	X				
Annat	X				
Motstående eller gemensamma intressen					
Motstridiga intressen i planen	X				
Mellankommunala intressen	X				

Del 4 - Kommunala styrdokument			
	Förenligt	Ej förenligt	Kommentarer
Kommunala styrdokument			
Översiktsplan	X		
Grönstrukturplan	X		
Naturvårdsprogram	X		
Program för hållbar utveckling - Miljö (miljökvalitetsnormer, miljömål, Agenda 21) se mer information i Bilaga 1.	X		Sammantaget bedöms planerad exploatering bidra till en hållbar utveckling av Jönköpings stadsstruktur med hänsyn till ekologiska, samhälls-ekonomiska, kulturella och sociala faktorer. Kommunens strategiska visioner uttrycks bland annat i kommunens översiktsplan. Ett genomförande av planförslaget innebär något ökad trafik längs Hagaleden vid evenemang. Stadsbyggnadskontoret i Jönköping har genomfört en inventering av kommunens vägnät för att hitta de platser där det förekommer risk för överskridande av miljökvalitetsnormer för luft. Inventeringen finns beskriven i skriften "Inventering och utvärdering av miljökvalitetsnormer för luft i Jönköpings kommun". Ett genomförande av planförslagens intentioner förväntas inte påverka något av de inventerade riskområdena eller medverka till att någon miljökvalitetsnorm överskrids, eftersom de stora trafikflödena endast uppstår vid evenemang.
Gällande detaljplan		X	Gällande detaljplan möjliggör för sommarlandsändamål.
Kulturhistorisk utredning och förslag till bevarandeprogram	X		
Ålborgåtaganden	X		
Program för anpassningar till klimatförändringar	X		
Haltkartor för luft Jönköping	X		

Plan för dagvattenhantering	X		
Dagvatten - policy och handlingsplan	X		

Del 5 - Områdesskydd			
	Påverkan		Kommentarer
	Berörs ej	Berörs	
Skydd av områden enligt MB 7 kap.			
Naturresevat	X		
Kulturresevat	X		
Naturminne	X		
Biotopskyddsområde	X		
Djur- och växtskyddsområde	X		
Strandskyddsområde		X	Se. "upphävande av strandskydd" i planbeskrivningen.
Miljöskyddsområde	X		
Vattenskyddsområde		X	Se. "Vätterns vattenskyddsområde" i planbeskrivningen.

Del 6 - Sammanvägd bedömning			
	Ja	Nej	Kommentarer
	Sammanvägd bedömning av planens miljöpåverkan		
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?		X	
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?	X		

Övriga konsekvenser

Del 1 - Övriga konsekvenser					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Övriga konsekvenser					
Barnkonventionen	X				
Jämställdhet	X				
Trygghet, säkerhet	X				
Tillgänglighet	X				
Ekonomiska konsekvenser, "planskada"	X				

Bilaga 1

Mål för hållbar utveckling (Agenda 21)					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Mål för hållbar utveckling					
1. Begränsad klimatpåverkan: Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig	X				Sveriges utsläpp av växthusgaser beror till ca 80 % på förbränningen av fossila bränslen inom industrin och transportsektorn och för el- och värmeproduktion. Planförslaget utformas i syfte att minimera behovet av och incitamenten att använda privat bil. Läget nära kollektivtrafik och viss närservice bidrar också till att privatbilismen, som bidrar till utsläpp av växthusgaser, kan minimeras.
2. Frisk luft: Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.	X				De skadligaste luftföroreningarna förutom ozon är kvävedioxid, partiklar och cancerframkallande ämnen. Trafiken står för en stor del av dessa utsläpp. Planområdet är beläget inom rimligt gångavstånd till framtida service och kollektivtrafik, varför behovet av att använda egen bil för många av de framtida besökarna bör vara måttligt.

3. Bara naturlig försurning: De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.	X				
4. Giftfri miljö: Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.	X				Se Del 3 - rubrik Hälsa och säkerhet
5. Skyddande ozonskikt: Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.	X				
6. Säker strålmiljö: Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.	X				Se Del 3 - rubrik Hälsa och säkerhet
7. Ingen övergödning: Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.	X				
8. Levande sjöar och vattendrag: Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.	X				Se Del 3 - rubrik Natur
9. Grundvatten av god kvalitet: Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.					Se Del 3 - rubrik Vatten
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård: Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.	X				
11. Myllrande våtmarker: Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.	X				Se Del 3 - rubrik Natur
12. Levande skogar: Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas	X				Se Del 3 - rubrik Natur
13. Ett rikt odlingslandskap: Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.	X				Se Del 3 - rubrik Natur

<p>14. Storslagen fjällmiljö: Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</p>	X				
<p>15. God bebyggd miljö: Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</p>		X			<p>Inom planområdet bedrivs redan sedan länge idrottsverksamhet. Denna kan utvecklas ytterligare och ytorna användas mer effektivt även dagtid när de nya förskolorna och skolan inom Munksjö fabriksområde och Skeppsbron tagits i bruk. Området söder om banvallen kan utnyttjas effektivare om det blir mer lättillgängligt för allmänheten. Området blir, om det kan utnyttjas för idrott, lek, friluftsliv och rekreation, en tillgång när områdena i öster utvecklas till tät innerstadsmiljö med ett stort antal boende, arbetande och besökande.</p>
<p>16. Ett rikt växt- och djurliv: Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</p>	X				<p>Se Del 3 - rubrik Natur</p>